

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

1/ Charakteristika vyučovacího předmětu

a) obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: **Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví**.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Základní moderní vědecké poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

b) časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 2 hodinové týdenní dotaci ve 4. a 5. ročníku.

c) organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

2/ Mezipředmětové vztahy

Předmět Přírodověda svým obsahem navazuje na obsah některých dalších vyučovacích předmětů. Tyto vzájemné mezipředmětové vztahy lze využít ve vyučování k prohloubení znalostí a vytvoření komplexnějšího pohledu na danou problematiku u žáka. Mezipředmětové vztahy jsou uvedeny v osnovách u konkrétního učiva předmětu Přírodověda.

3/ Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku. Konkretizované a zvýrazněné (tučným písmem a podtrženě) jsou uvedeny tematické okruhy průřezových témat, které jsou završením celé problematiky.

I. Osobnostní a sociální výchova

- Seberegulace a sebeorganizace

Námět: Organizace vlastního času, plánování učení a studia

Forma: Integrace do předmětu „Už vím jak na to“

Ped. cíl: Formování studijních dovedností

II. Výchova v demokratického občana

- občanská společnost a škola

IV. Multikulturní výchova

- lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování)

V. Environmentální výchova

- ekosystémy (les, pole, vodní zdroje), Základní podmínky života (půda), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství, doprava a životní prostředí), Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)

4/ Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět

- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

2. Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj

- podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací

3. Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj

- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace

- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (web, prezentace apod.)

4. Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role

- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu

- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

5. Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod.

- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití

- vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života

6. Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Přírodověda**

Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<p>ČLS/RP 1 Vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklady zástupců, objasní vzájemnou propojenost</p> <p>Objasní princip rovnováhy přírody</p> <p>ČLS/RP 4 Porovná základní projevy života konkrétních živých organismů</p> <p>Uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů. S pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin</p> <p>ČLS/RP 3 Uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů, Uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy)</p> <p>ČLS/RP 5 Zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat</p> <p>ČLS/RP 6 Provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>Neživá příroda</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Porovnávání látek a měření veličin</p> <p>Voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě</p> <p>Nerosty a horniny, vznik půdy a její význam</p> <p>Živá příroda – třídění rostlin, hub, živočichů</p> <p>Podmínky života na Zemi</p> <p>Rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ)</p> <p>Výživa rostlin</p> <p>Živočichové a stavba jejich těla</p> <p>Stopy zvířat</p> <p>Přírodní společenstva</p> <p>Význam lesů pro člověka</p> <p>Střídání ročních období- proměny v přírodě, přizpůsobení rostlin a živočichů</p> <p>Význam zemědělství pro člověka</p> <p>Vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů</p> <p>Ochrana přírody</p>		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy	Poznámky
<p>ČLS/RP 2 Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi Popíše postavení Země ve vesmíru Objasní střídání dne a noci, ročních období Charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce</p> <p>ČLS/ZDR 1 Pojmenuje správně základní části lidského těla Stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka Uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet</p> <p>ČLS/ZDR 2 Popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života</p> <p>ČLS/ZDR 3 Dovede účelně naplánovat svůj denní režim podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>ČLS/ZDR 5, 6 Na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek Posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života</p> <p>ČLS/ZDR 4 Uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.)</p> <p>ČLS/ZDR 7 Na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)</p>	<p>Země a vesmír Slunce a sluneční soustava Vesmírná tělesa Země ve vesmíru - pohyby Země Gravitační síla Střídání dne a noci, roční období</p> <p>Člověk a jeho zdraví Stavba lidského těla Funkce orgánů a orgánových soustav Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Péče o zdraví, správná výživa Intimní a duševní hygiena Základy lidské reprodukce Vývoj jedince Plánování volného času, denní režim</p> <p>Sociálně patologické jevy Návykové látky Bezpečné chování v rizikovém prostředí</p> <p>Krizové situace Situace hromadného ohrožení</p> <p>První pomoc</p>	<p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p>	

<p>ČLS/ZDR 8 Přiměřeně svému věku uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<p>Partnerství a rodičovství Základy sexuální výchovy Biologické a psychické změny v dospívání</p>		
---	--	--	--